

Guidelines for Administering Vocational Short Courses to Enhance Labor Skill Standards of Students Affiliated with Chian Mai Polytechnic College

Praewsuda Chaita ¹, Tharn Thongngok ² & Yongyouth Yaboonthong^{3*}

¹ Faculty of Education Chiang Mai University, Thailand

² Faculty of Education Chiang Mai University, Thailand

³ Faculty of Education Chiang Mai University, Thailand

* Corresponding author. E-mail: praewsuda_cha@cmu.ac.th

Abstract

This study aimed to examine the state of management of short-term vocational courses for students at Chiang Mai Polytechnic College, and to develop and verify guidelines for managing short-term vocational courses to raise the skill standards of students at Chiang Mai Polytechnic College. The study was conducted in two stages: (1) studying the state of management of short-term vocational courses for students at Chiang Mai Polytechnic College, the target group used in the study totaled 32 people, and the research instrument was a questionnaire; (2) developing and verifying guidelines for managing short-term vocational courses to raise the skill standards of students at Chiang Mai Polytechnic College, the target group used was selected specifically, namely, 5 experts from outside the educational institution, and the research instrument was a quality checklist in three areas: accuracy, appropriateness, and feasibility. The results of the study found that: 1) the overall state of management of short-term vocational courses for students at Chiang Mai Polytechnic College was at a high level, ranked in order of average value from highest to lowest, namely, planning the use of the school curriculum, followed by the development of the school curriculum, the use of the school curriculum, the evaluation of the school curriculum, and the needs of the labor market and businesses, in that order; and 2) verifying the guidelines for managing short-term vocational courses to raise the skill standards of students at Chiang Mai Polytechnic College, the results of the verification of accuracy, appropriateness, and feasibility were at the highest level overall and passed all the criteria set.

Keywords: Vocational Short Courses, Labor Skill Standards, Guidelines for Administering Vocational Short Courses

แนวทางการบริหารหลักสูตรวิชาชีพพระยาสันเพื่อยกระดับมาตรฐานฝีมือแรงงานของผู้เรียนวิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่

แพรวสุดา ไชยดี¹, ธาณิ ทองงอก², และยงยุทธ ยะบุญธง^{3*}

1 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ประเทศไทย

2 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ประเทศไทย

3 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ประเทศไทย

* Corresponding author. E-mail: praewsuda_cha@cmu.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรวิชาชีพพระยาสัน จัดทำและตรวจสอบแนวทางบริหารหลักสูตรวิชาชีพพระยาสันเพื่อยกระดับมาตรฐานฝีมือแรงงานของผู้เรียนวิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่ มีขั้นตอนการศึกษา 2 ขั้นตอน คือ (1) การศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรวิชาชีพพระยาสันของผู้เรียนวิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา รวมจำนวนทั้งหมด 32 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม (2) การจัดทำและตรวจสอบแนวทางบริหารหลักสูตรวิชาชีพพระยาสันเพื่อยกระดับมาตรฐานฝีมือแรงงานของผู้เรียนวิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้โดยการเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกสถานศึกษา จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือแบบตรวจสอบคุณภาพ 3 ด้าน ได้แก่ ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพการบริหารหลักสูตรวิชาชีพพระยาสันของผู้เรียนวิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษารองลงมาได้แก่ ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการใช้หลักสูตรสถานศึกษา การประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา และด้านความต้องการของตลาดแรงงานและสถานประกอบการ ตามลำดับ และ 2) การตรวจสอบแนวทางการบริหารหลักสูตรวิชาชีพพระยาสันเพื่อยกระดับมาตรฐานฝีมือแรงงานของผู้เรียนวิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่ มีผลการศึกษาตรวจสอบ ความถูกต้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ระดับมากที่สุด และผ่านเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ทุกด้าน

คำสำคัญ: หลักสูตรวิชาชีพพระยาสัน, มาตรฐานฝีมือแรงงาน, แนวทางการบริหารหลักสูตร

บทนำ

ในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงด้านสังคม และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วส่งผลต่อการดำเนินชีวิตและความเป็นอยู่ของผู้คนรวมทั้งส่งผลต่อการพัฒนาประเทศที่ต้องเป็นการพัฒนาเพื่อมุ่งสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้มาพัฒนาคุณภาพชีวิต ประกอบอาชีพ ให้มีความยั่งยืนโดยการสนับสนุนการจัดการศึกษาจากหน่วยงานภาครัฐ เพื่อสนับสนุน ส่งเสริม การจัดการศึกษาที่เหมาะสมให้กับประชาชน (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13, 2566) ซึ่งสอดคล้องกับภารกิจหลักของการศึกษาไทย จำเป็นต้องมีการปรับกลยุทธ์หรือกระบวนทัศน์ใหม่ เพื่อการพัฒนาการศึกษาของประเทศ ให้เข้าสู่ระบบเศรษฐกิจและสังคมแห่งการเรียนรู้ ในส่วนของการบริหารสถานศึกษา ต้องมีการนำแนวคิดและหลักการบริหารสถานศึกษามาเป็นปัจจัยความสำเร็จ (นิติ นาชิต, 2565)

ในขณะเดียวกัน วิสัยทัศน์ของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน การพัฒนาศักยภาพคนทำงานทุกระดับให้มีผลิตภาพแรงงานสูงตรงกับความต้องการตลาดแรงงาน และก้าวทันเทคโนโลยี 4.0 และพันธกิจ 4 ด้าน ได้แก่ 1. พัฒนาและยกระดับมาตรฐานฝีมือแรงงานให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล 2. พัฒนาระบบการพัฒนาฝีมือแรงงานรองรับนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง 3. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนาฝีมือแรงงาน และ 4. พัฒนาระบบการบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพ (กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน, 2565) แต่จากข้อมูลสำนักงานแรงงานจังหวัดเชียงใหม่ ด้านการศึกษา พบว่า แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับต่ำกว่าประถมศึกษา คือมีจำนวน 143,364 คน (ร้อยละ 22.76) รองลงมาคือระดับประถมศึกษา จำนวน 137,589 คน (ร้อยละ 21.84) และไม่มีการศึกษา 99,569 คน (ร้อยละ 15.81) เป็นที่น่าสังเกตว่า ตำแหน่งงานว่างทุกระดับการศึกษามีสัดส่วนสูงกว่าผู้สมัครงาน ยกเว้น ระดับปริญญาตรี ที่ตำแหน่งงานว่างน้อยกว่าผู้สมัครงานมากอย่างเห็นได้ชัด แสดงให้เห็นว่าตลาดแรงงานมีความต้องการแรงงานในระดับอื่นที่ไม่ใช่ระดับปริญญาตรี ฉะนั้น ระบบการศึกษาต้องเร่งผลิตคนในระดับ ปวช. ปวส. อนุปริญญา รองรับตลาดแรงงานควบคู่กับการสร้างค่านิยมในเรื่องการศึกษา (สำนักงานแรงงานจังหวัดเชียงใหม่, 2566)

ก่อให้เกิดกระบวนการที่ทำให้ผู้รับการฝึกและประชากรวัยทำงานมีความสามารถในการพัฒนาปรับปรุงงาน มีฝีมือ ความรู้ความสามารถ จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ และทัศนคติเกี่ยวกับการทำงานเพื่อพัฒนาเป็นแรงงานที่มีคุณภาพ อันได้แก่ การฝึกอบรมฝีมือแรงงาน การกำหนดมาตรฐานฝีมือแรงงาน การรับรองความรู้ความสามารถ และ การอื่นที่เกี่ยวข้อง (พระราชบัญญัติ ส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ.2545 มาตรา 5) โดยการฝึกและการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน ซึ่งถือเป็นข้อกำหนดทางวิชาการที่ใช้เป็นเกณฑ์วัดระดับฝีมือ ความรู้ความสามารถ และทัศนคติในการทำงานของผู้ประกอบอาชีพในสาขาต่างๆ ซึ่งก่อประโยชน์แก่สถานประกอบการและนายจ้าง ในการคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ทักษะฝีมือและมีทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานในองค์กร (กรมพัฒนาฝีมือแรงงานสำนักพัฒนามาตรฐานและทดสอบฝีมือแรงงาน , 2564)

จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นองค์กรหลักที่มีหน้าที่ผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ เพื่อตอบสนองความต้องการกำลังคนอันจะเป็นกำลังสำคัญของประเทศ มีการกระจายอำนาจการบริหารสถานศึกษามีอิสระในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน โดยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำกับดูแลสถานศึกษาในสังกัดทั่วประเทศ ทั้งสิ้นจำนวน 431 แห่ง โดยมีวิทยาลัยสารพัดช่างทั่วประเทศ 35 แห่ง (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2565) ซึ่งการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยาสันเป็นหลักสูตรที่เน้นการฝึกทักษะอาชีพให้กับประชาชนและผู้สนใจ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงาน สถานประกอบการ ชุมชน และท้องถิ่น สอดคล้องกับแนวคิดไทยแลนด์ 4.0 (Thailand 4.0) (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559)

นอกจากนี้ ตามมาตรฐานอาชีวศึกษา ในมาตรฐานที่ 2 การจัดการอาชีวศึกษา ด้านหลักสูตรอาชีวศึกษา สถานศึกษาใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สถานประกอบการ ตลาดแรงงาน มีการปรับปรุงรายวิชาเดิม หรือกำหนดรายวิชาใหม่ หรือกลุ่มวิชาเพิ่มเติม ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและความต้องการของตลาดแรงงาน โดยความร่วมมือกับสถานประกอบการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (มาตรฐานอาชีวศึกษา, 2561) ทำให้การจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษาต้องมีการเปลี่ยนแปลงให้ทันกับความต้องการของตลาดแรงงาน เพื่อให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงานและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนไป

ดังนั้น การเตรียมความพร้อมในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีประสิทธิภาพเพื่อรองรับการแข่งขันในเวทีโลก ต้องมีการวางแผนและพัฒนาทางด้านกำลังคนให้ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ และมีความสามารถในการตอบสนองต่อเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จำเป็นต้องมีการบริหารหลักสูตรวิชาชีพพระยาสันเพื่อยกระดับมาตรฐานฝีมือแรงงานของผู้เรียน เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศและความต้องการของตลาดแรงงาน ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการบริหารหลักสูตรวิชาชีพพระยาสัน เพื่อเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในการยกระดับมาตรฐานฝีมือแรงงาน เพื่อเป็นการเตรียมกำลังคนอาชีวศึกษาในอนาคตให้มีความพร้อมในการแข่งขันและรองรับเทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคม และผลิตกำลังคนให้เป็นที่ต้องการของสถานประกอบการต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรวิชาชีพพระยาสันของผู้เรียนวิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่
2. เพื่อจัดทำและตรวจสอบแนวทางบริหารหลักสูตรวิชาชีพพระยาสันเพื่อยกระดับมาตรฐานฝีมือแรงงานของผู้เรียนวิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา (Research and Development: R&D) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและพัฒนาแนวทางการบริหารหลักสูตรวิชาชีพพระยาสันเพื่อยกระดับมาตรฐานฝีมือแรงงานของผู้เรียนวิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่ การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการในการบริหารหลักสูตรวิชาชีพพระยาสัน การจัดทำและตรวจสอบแนวทางการบริหารหลักสูตรวิชาชีพพระยาสันเพื่อยกระดับมาตรฐานฝีมือแรงงาน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา จำแนกตามขั้นตอนของการศึกษาดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรวิชาชีพพระยาสันของผู้เรียนวิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่ ศึกษาจากประชากร ใช้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำนวนทั้งสิ้น 32 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา 4 คน คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา 15 คน และหัวหน้าแผนกวิชา 12 คน

ขั้นตอนที่ 2 การจัดทำและตรวจสอบแนวทางบริหารหลักสูตรวิชาชีพพระยาสันเพื่อยกระดับมาตรฐานฝีมือแรงงานของผู้เรียนวิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่ โดยใช้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำนวนทั้งสิ้น 5 คน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกสถานศึกษา จำนวน 5 คน โดยได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษา จำแนกเป็น 2 ส่วนดังนี้

1. ศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการในการบริหารหลักสูตรเพื่อยกระดับมาตรฐานฝีมือแรงงานของผู้เรียนวิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่ จากการสอบถาม ผู้บริหาร และหัวหน้าแผนกวิชา วิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่ โดยใช้แบบสอบถาม นำข้อมูลมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เรียงลำดับความสำคัญ และสรุปผลสภาพการบริหารหลักสูตรเพื่อยกระดับมาตรฐานฝีมือแรงงานของผู้เรียนวิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่

2. แนวทางการบริหารหลักสูตร 5 ด้าน ได้แก่ 1. ความต้องการของตลาดแรงงานและสถานประกอบการ 2. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 3. การวางแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา 4. การใช้หลักสูตรสถานศึกษา 5. การประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา

3.แนวทางการบริหารหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันเพื่อยกระดับมาตรฐานแรงงานของวิทยาลัยสารพัดช่าง เชียงใหม่ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1. หลักการและเหตุผล 2. วัตถุประสงค์ 3. วิธีดำเนินการ และ 4. เงื่อนไขความสำเร็จ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การศึกษาครั้งนี้ ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างของการดำเนินงานของสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดีในการบริหารหลักสูตรเพื่อยกระดับมาตรฐานฝีมือแรงงาน เพื่อนำข้อมูลจัดทำและตรวจสอบแนวทางการบริหารหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันเพื่อยกระดับมาตรฐานฝีมือแรงงานของผู้เรียนวิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่

2. ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างของการดำเนินงานของสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดีในการบริหารหลักสูตรเพื่อยกระดับมาตรฐานฝีมือแรงงาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลสภาพเพื่อศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันเพื่อยกระดับมาตรฐานฝีมือแรงงานของผู้เรียนวิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่ โดยการหาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) เป็นรายข้อ และนำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยาย การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์นำมาวิเคราะห์ด้วยวิธี การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อสังเคราะห์แนวทางการบริหารหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน

2. จัดทำร่างแนวทางการบริหารหลักสูตรเพื่อยกระดับมาตรฐานฝีมือแรงงานของผู้เรียนวิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ด้าน จากนั้นตรวจสอบร่างแนวทางการบริหารหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันเพื่อยกระดับมาตรฐานฝีมือแรงงานของผู้เรียนวิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่โดยการตรวจสอบคุณภาพ 3 ด้าน ได้แก่ ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของผู้เรียนวิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา รองลงมาได้แก่ ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามด้วย ด้านการใช้หลักสูตรสถานศึกษา รองลงมาในด้านการประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา และด้านความต้องการของตลาดแรงงานและสถานประกอบการ ตามลำดับ

2. แนวทางบริหารหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันเพื่อยกระดับมาตรฐานฝีมือแรงงานของผู้เรียนวิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่ สรุปตามขอบเขตการศึกษา 5 ด้าน ทั้งหมด 34 แนวทาง

2.1 ด้านความต้องการของตลาดแรงงานและสถานประกอบการ 5 แนวทาง สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และฝ่ายวิชาการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของตลาดแรงงานและสถานประกอบการในจังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดใกล้เคียง ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร และต้องโน้มน้าวให้คำแนะนำ ชี้แนะ และสนับสนุนการวางแผนหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและสถานประกอบการอีกทั้งต้องให้การเห็นชอบการวางแผนหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและสถานประกอบการ

2.2 ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 6 แนวทาง สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์ประจำศูนย์อาชีวศึกษา ศึกษาข้อมูลและมาตรฐานจากกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน เพื่อกำหนดคุณลักษณะและทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในแต่ละสาขาอาชีพ รวมถึงผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการมอบหมายให้ดำเนินการ

นิเทศ กำกับติดตาม การจัดทำหลักสูตร โดยกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับกรมพัฒนาฝีมือแรงงานทุกขั้นตอนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการดำเนินงาน

2.3 ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา 7 แนวทาง สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ฝ่ายวิชาการ และคณะครูต้องร่วมกันประชุมจัดทำคำสั่ง ปฏิทิน การนิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผลภายใต้กรอบการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ว่าด้วยการจัดการศึกษาและการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ปี 2558 ตามอำนาจหน้าที่การบริหารงานวิชาการโดยคัดเลือกครูวิชาการ ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียศึกษานิเทศก์ ที่มีความรู้ความสามารถด้านงานวิชาการเป็นคณะทำงาน

2.4 ด้านการใช้หลักสูตรสถานศึกษา 6 แนวทาง สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา จัดการประชุมแต่งตั้งคณะกรรมการประกาศใช้หลักสูตร รวมถึงระบุวัตถุประสงค์และขอบเขตในการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิและศึกษานิเทศมาติดตามผลการใช้หลักสูตร เพื่อประกันคุณภาพและการปรับปรุงหลักสูตร และควรมีการจัดประชุมรายงานสรุปผลการการใช้หลักสูตรสถานศึกษาทั้งปี โดยให้ศึกษานิเทศก์ประจำศูนย์อาชีวศึกษา ฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน และผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ทราบและเผยแพร่หรือประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรสถานศึกษา ผ่านหลากหลายช่องทาง

2.5 ด้านการประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา 10 แนวทาง สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และฝ่ายวิชาการกำหนดเป้าหมายให้ผู้เรียนทุกคนสามารถผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานจากกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ฝ่ายวิชาการ โดยงานหลักสูตรและการสอน รวมถึงคณะครูแต่ละสาขาวิชา ประสานงานกับกรมพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อจัดทำตารางการทดสอบและการลงทะเบียน รวบรวมและวิเคราะห์ผลการทดสอบเพื่อหาจุดแข็งและจุดอ่อนของผู้เรียน เพื่อนำข้อมูลไปพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรต่อไป

โดยผลการตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางบริหารหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นเพื่อยกระดับมาตรฐานฝีมือแรงงานของผู้เรียนวิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่ พบว่า มีความถูกต้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกแนวทาง ซึ่งประกอบด้วย 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) แนวทางบริหารหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นเพื่อยกระดับมาตรฐานฝีมือแรงงานของผู้เรียนวิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่ และ 4) ตัวชี้วัดความสำเร็จ

อภิปรายผล

แนวทางการบริหารหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นเพื่อยกระดับมาตรฐานฝีมือแรงงานของผู้เรียนวิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่ ด้านความต้องการของตลาดแรงงานและสถานประกอบการ ผู้บริหารสถานศึกษา และฝ่ายวิชาการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของตลาดแรงงานและสถานประกอบการในจังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดใกล้เคียง วิเคราะห์ และระบุระบุทักษะและความรู้ที่สถานประกอบการ สอดคล้องกับ นโยบายอาชีวศึกษาตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา (2551) กำหนดให้อาชีวศึกษาจัดการศึกษาวิชาชีพเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพพระระดับฝีมือ รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้น สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์ประจำศูนย์อาชีวศึกษา ศึกษาข้อมูลและมาตรฐานจากกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน เพื่อกำหนดคุณลักษณะและทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในแต่ละสาขาอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับ ปาไลดา ศักดิ์กิริติ ได้กล่าวว่า แรงงานงานฝีมือต้องมียุคประกอบของคุณสมบัติของแรงงานฝีมือแรงงาน ได้แก่ 1) ความรู้ (knowledge) ซึ่งจำเป็นที่จะใช้ทำงานนั้น ๆ ได้ ถูกต้องตามหลักวิชาการ 2) ทักษะ (skilled) เป็นการสะสมประสบการณ์จนเกิดเป็นความชำนาญ สามารถที่จะทำงานได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด 3) เจตคติ (attitude) มีจิตสำนึกในการทำงานที่ดี ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ฝ่ายวิชาการ และคณะครูต้องร่วมกันประชุมจัดทำคำสั่ง ปฏิทิน การนิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผลภายใต้กรอบการพัฒนาหลักสูตร

วิชาชีพพระยะสัน ว่าด้วยการจัดการศึกษาและการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ปี 2558 สอดคล้องกับ ยุทธ ยะบุญธง ได้กล่าวถึง เมื่อวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ รวมทั้งมาตรฐานการศึกษาของชาติเปลี่ยนแปลงไป มีความจำเป็นที่ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนต้องเร่งปฏิรูป การศึกษา ปรับปรุงพัฒนาหาแนวทางพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหาร สถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ ฝ่ายวิชาการ และผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษา ร่วมกันกำหนดวิธีการต่าง ๆ เช่น การสังเกตการณ์ การสัมภาษณ์ การสำรวจความคิดเห็น และการวิเคราะห์ข้อมูล ในการติดตามผลการ ใช้หลักสูตร อันจะนำไปสู่ภาพความสำเร็จของการดำเนินงานในระยะยาว สอดคล้องกับ ภูษิต ภูภัสศิริ การ พัฒนาฝีมือแรงงาน มีปัจจัยหลายประการที่ส่งผลต่อแรงงานในภาคอุตสาหกรรม ในด้านการจัดการความรู้ ฝึก ปฏิบัติ และการทดสอบ ด้านการประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และฝ่ายวิชาการ กำหนดเป้าหมายให้ผู้เรียนทุกคนสามารถผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานจากกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ฝ่ายวิชาการ โดยงานหลักสูตรและการสอนรวมถึงคณะครูแต่ละสาขาวิชา แจ้งวัตถุประสงค์ในการเตรียมความ พร้อมและการทดสอบให้แก่ผู้เรียน และสร้างความเข้าใจถึงประโยชน์ที่ผู้เรียนจะได้รับ ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียใน การจัดการศึกษาของสถานศึกษา ต้องให้คำแนะนำ ชี้แนะ ผลการใช้หลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของ ตลาดแรงงานและสถานประกอบการ อีกทั้งต้องให้การเห็นชอบการวางแผนหลักสูตรให้สอดคล้องกับ ความ ต้องการของตลาดแรงงานและสถานประกอบการ สอดคล้องกับกระทรวงแรงงาน กล่าวว่า การทดสอบ มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ เป็นการทดสอบความรู้ ความสามารถ และทัศนคติในการทำงานของผู้ประกอบ อาชีพตามเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ ผู้ทดสอบผ่านจะได้รับหนังสือรับรองว่าเป็นผู้ผ่าน การทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

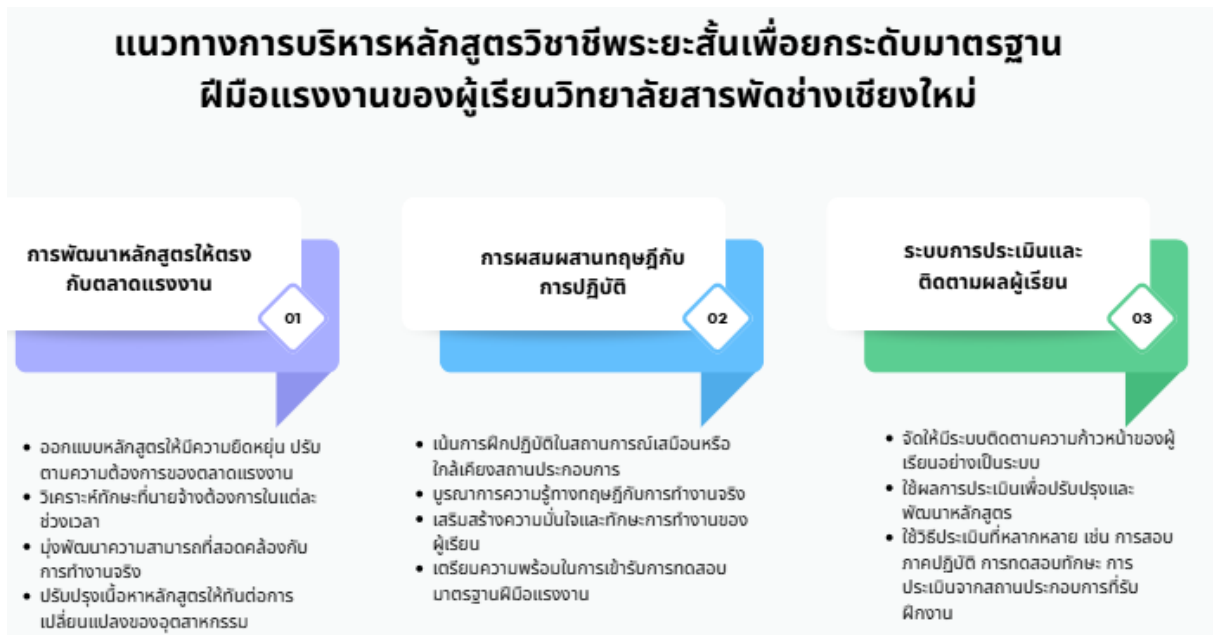
องค์ความรู้ใหม่จากการศึกษาเรื่องแนวทางการบริหารหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน เพื่อยกระดับมาตรฐาน ฝีมือแรงงานของผู้เรียนวิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่ ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะที่สอดคล้องกับมาตรฐาน ฝีมือแรงงาน พร้อมสำหรับการทดสอบและการทำงานในตลาดแรงงาน อีกทั้งยังเป็นจุดเริ่มต้นกับปรับปรุงและ พัฒนาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน และแผนการจัดการเรียนการสอนในวิทยาลัยมีความเท่าทัน และเป็นหนึ่ง องค์กรสำคัญที่จะบ่มเพาะประชากรให้มีความพร้อมกับความต้องการของเศรษฐกิจโลก ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ยืดหยุ่นและตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานหลักสูตร วิชาชีพพระยะสันควรออกแบบให้มีความยืดหยุ่นและปรับให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานในแต่ละ ช่วงเวลา โดยคำนึงถึงทักษะที่เป็นที่ต้องการของนายจ้างและการพัฒนาความสามารถที่ตอบโจทย์การทำงาน จริง

2. การผสมผสานระหว่างการเรียนรู้เชิงทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติที่เข้มข้น การเรียนรู้ในหลักสูตรวิชาชีพ พระยะสันควรมุ่งเน้นไปที่การฝึกปฏิบัติจริงในสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกับสถานประกอบการ ทำให้ผู้เรียนสามารถ พัฒนาทักษะได้ รวมถึงการบูรณาการความรู้ทฤษฎีกับการปฏิบัติจะช่วยให้ผู้เรียนมีความมั่นใจและพร้อมที่จะ ทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน

3. การจัดตั้งระบบการประเมินผลและการติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียน การติดตามและ ประเมินผลความก้าวหน้าของผู้เรียนอย่างเป็นระบบจะช่วยให้สถานศึกษาสามารถวิเคราะห์ผลการเรียนและนำ ข้อมูลเหล่านั้นมาปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสม อีกทั้งการใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย เช่น การสอบ ภาคปฏิบัติ การสอบวัดทักษะ และการประเมินจากสถานประกอบการที่รับผู้เรียนเข้าฝึกงาน จะช่วยให้ได้ ภาพรวมที่ชัดเจนของความสามารถของผู้เรียน

ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย พบว่า มีข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ และการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของวิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการวางแผนและการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษามีพื้นฐานการบริหารจัดการหลักสูตรที่เข้มแข็ง อย่างไรก็ตาม ด้านความต้องการของตลาดแรงงานและสถานประกอบการยังมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเมื่อเทียบกับด้านอื่น ดังนั้น สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงหลักสูตรกับความต้องการของตลาดแรงงานให้มากยิ่งขึ้น โดยการจัดให้มีระบบการสำรวจ วิเคราะห์ และปรับปรุงข้อมูลความต้องการแรงงานในระดับพื้นที่อย่างต่อเนื่อง เพื่อนำมาใช้เป็นฐานข้อมูลในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมในจังหวัดเชียงใหม่และพื้นที่ใกล้เคียง

2. นอกจากนี้ แนวทางการบริหารหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นจำนวน 34 แนวทาง ครอบคลุมทั้ง 5 ด้าน ถือเป็นเครื่องมือเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติที่สามารถนำไปใช้ได้จริง สถานศึกษาควรนำแนวทางดังกล่าวไปบูรณาการเข้ากับระบบบริหารงานวิชาการ โดยเฉพาะการกำหนดบทบาทของผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน นักศึกษานิเทศก์ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ให้มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การวิเคราะห์ความต้องการ การจัดทำหลักสูตร การวางแผนการใช้หลักสูตร การดำเนินการตามหลักสูตร และการประเมินผล เพื่อให้การบริหารหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันมีความเป็นระบบและตอบสนองต่อมาตรฐานฝีมือแรงงานอย่างแท้จริง

3. ในด้านการประเมินผลหลักสูตร สถานศึกษาควรใช้ผลการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานจากกรมพัฒนาฝีมือแรงงานเป็นกลไกหลักในการประกันคุณภาพผู้เรียน โดยนำข้อมูลผลการสอบมาวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของผู้เรียนในแต่ละสาขาอาชีพ เพื่อนำไปปรับปรุงเนื้อหา วิธีการสอน และกิจกรรมฝึกปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยยกระดับสมรรถนะของผู้เรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งต่อไปควรขยายขอบเขตการศึกษาไปยังวิทยาลัยอาชีวศึกษาในภูมิภาคอื่น หรือสถาบันที่จัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยาสันในสาขาที่หลากหลาย เพื่อเปรียบเทียบรูปแบบการบริหารหลักสูตรและระดับความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในบริบทที่แตกต่างกัน ซึ่งจะช่วยเพิ่มความครอบคลุมและความสามารถในการอ้างอิงผลการวิจัยในระดับนโยบาย
2. นอกจากนี้ ควรมีการศึกษาผลลัพธ์ระยะยาวของผู้เรียนที่ผ่านหลักสูตรวิชาชีพพระยาสัน เช่น การมีงานทำ รายได้ ความก้าวหน้าในอาชีพ หรือการได้รับการรับรองมาตรฐานฝีมือแรงงาน เพื่อประเมินประสิทธิผลที่แท้จริงของแนวทางการบริหารหลักสูตรต่อคุณภาพแรงงานในตลาดงาน
3. สุดท้าย การวิจัยในอนาคตควรใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน โดยเพิ่มการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้เรียน ครู และสถานประกอบการ เพื่อสะท้อนมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อคุณภาพหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนรู้ และความสอดคล้องกับการทำงานจริง ซึ่งจะช่วยให้การพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพพระยาสันมีความแม่นยำและตอบโจทย์การพัฒนากำลังคนในเชิงระบบมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- เขมมารี รักชูชีพ, เอกวิทย์ มณีธร, จิรศักดิ์ สุรงค์พิพชร, ศิริภัสสรค์ วงศ์ทองดี และพูนศักดิ์ แสงสันต์. (2561). การจัดตั้งสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานนานาชาติภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารการเมือง การบริหารและกฎหมาย, 11(1), 409-433.
- ณัฏฐา วงษ์แสง และคณะ. (2563). การนำนโยบายมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติไปปฏิบัติของสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานลพบุรี. Lawarath Social E-Journal, 3(3), 51-64.
- นิติ นาชิต. (2565). การบริหารอาชีวศึกษาด้านธุรกิจและบริการสู่มาตรฐานคุณภาพ. e- Journal of Education Studies, Burapha University, 4(1), 1-16.
- พรณี เขาแก้ว. (2563). การพัฒนารูปแบบบริหารการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยาสันแบบบูรณาการกับงานอาชีพโดยใช้หลักการบริหารคุณภาพโดยรวม(TQM). วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร, 10(5), 2130-2142.
- มารุต พัฒนาผล. (2562). รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรร่วมสมัย. ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้ (6-7). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้
- ยงยุทธ ยะบุญธง. (2564). การบริหารสถานศึกษาแห่งการสร้างสรรค์นวัตกรรม. (199). เชียงใหม่: หน่วยพิมพ์เอกสาร คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ราตรีสวัสดิ์ ธนนันต์ และคณะ. (2565). บทบาทอาชีวศึกษากับการพัฒนาทักษะแรงงานสู่การพัฒนาเมืองต้นแบบศูนย์กลางการค้าชายแดนระหว่างประเทศ. วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย, 13(2), 287-302.
- วรธา มงคลสืบสกุล. (2565). แนวทางการขับเคลื่อนนโยบายสู่การพัฒนาทักษะแรงงานเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงหลังยุคโควิด-19. วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 8(1), 267-282.
- สรารุช สมบูรณ์. (2565). การศึกษาสมรรถนะผู้เรียนหลักสูตรระยะสั้นของวิทยาลัยสารพัดช่างสุราษฎร์ธานี ตามกรอบคุณวุฒิวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ. วารสารวิชาการ สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1, 7(1), 131-141.

- สุจินต์ วังใหม่. (2561). การพัฒนารูปแบบศูนย์ฝึกวิชาชีพพระยะลันเพื่อชุมชน (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ). ThaiLIS.
- สุมาลี สังข์ศรี และคณะ. (2564). การพัฒนาระบบและกลไกส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับประชากรวัยแรงงาน ในศตวรรษที่ 21. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยธนบุรี, 15(3), 62-73.
- อมิตตา ภัคดิธิโรกิน และคณะ. (2563). ความพร้อมของสถาบันอาชีวศึกษา เพื่อรองรับการพัฒนาแรงงาน ไทยในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก. วารสารชุมชนวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 14(4), 213-225.